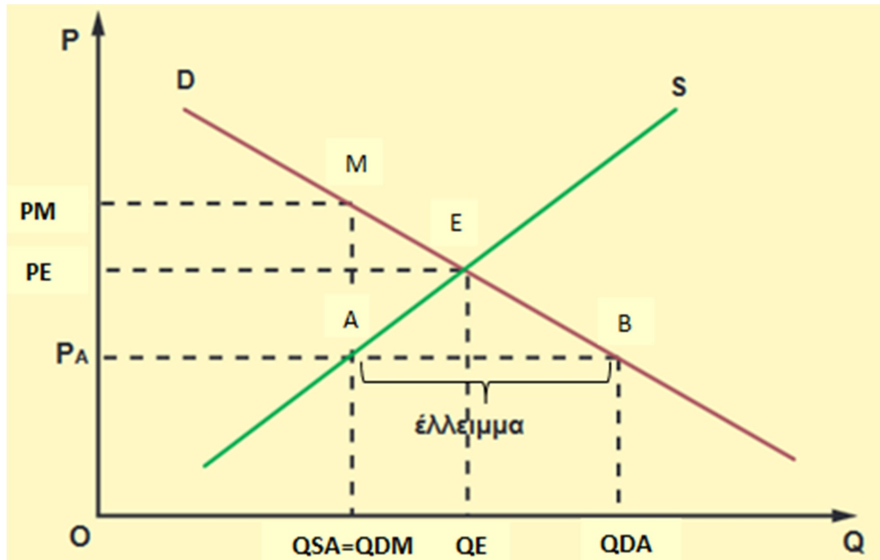

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

Η διαγραμματική ανάλυση και οι μαθηματικές σχέσεις στην περίπτωση της ανώτατης τιμής

Διάγραμμα 1: Διαγραμματική ανάλυση της ανώτατης τιμής

Ερωτήσεις κατανόησης για τις ανώτατες τιμές

Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις με τη βοήθεια των γνώσεών σας, του παραπάνω διαγράμματος (διάγραμμα 1) ή διαβάζοντας το σχολικό βιβλίο.

Η ανώτατη τιμή (γενικά)

1. Το κράτος ορίζει μια ανώτατη τιμή ίση με P_A . Ποια είναι η προσφερόμενη ποσότητα στην P_A ;
Α) QE. Β) QSA. Γ) QDA. Δ) 0.

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την 10^η σειρά στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

2. Το κράτος ορίζει μια ανώτατη τιμή ίση με P_A . Ποια είναι η ζητούμενη ποσότητα στην P_A ;
Α) QE. Β) QSA. Γ) QDA. Δ) 0.

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την 11^η σειρά στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

3. Το κράτος ορίζει μια ανώτατη τιμή ίση με P_A . Ποιο είναι το έλλειμμα που δημιουργείται;
Α) QSA-QDA. Β) QDA-QSA. Γ) QDA-QE. Δ) QE-QSA.

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την 11^η σειρά στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

Η ανώτατη τιμή δίχως «μαύρη αγορά»

4. Ποιοι είναι οι δύο τρόποι που μπορεί να γίνει η διανομή ενός προϊόντος αν επιβληθεί ανώτατη;.....

.....
.....
.....

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε τις σειρές από τη 15^η έως τη 18^η στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

5. Ποια είναι η συνολική δαπάνη των καταναλωτών και τα έσοδα των παραγωγών στην ανώτατη τιμή;

A) PE·QE. B) PA·QSA. Γ) PA·QDA. Δ) PM·QSA.

Η ανώτατη τιμή και η «μαύρη αγορά»

6. Μαύρη αγορά δημιουργείται πάντα όταν έχουμε ανώτατες τιμές. Σωστό ή Λάθος;.....

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε τη δεύτερη παράγραφο στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

7. Ποια είναι η τιμή που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν οι καταναλωτές για να αγοράσουν την ποσότητα που προσφέρουν οι παραγωγοί στην ανώτατη τιμή αν δημιουργηθεί μαύρη αγορά;

A) PE. B) PA. Γ) PM. Δ) 0.

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε τη δεύτερη παράγραφο στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

8. Πόσο μπορεί να φτάσει το ύψος του «καπέλου» K αν δημιουργηθεί αν δημιουργηθεί μαύρη αγορά;

A) $K=PE-PA$. B) $K=PM-PE$. Γ) $K=PM-PA$. Δ) 10 εκατοστά.

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την 11^η σειρά στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

9. Πόσο μπορεί να φτάσει η συνολική δαπάνη των καταναλωτών και τα έσοδα των παραγωγών στην «μαύρη αγορά»;

A) PE·QSA. B) PA·QSA. Γ) PM·QSA. Δ) PM·QDA.

10. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι μακροχρόνια. Σωστό ή Λάθος;.....

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την πρώτη παράγραφο στη σελίδα 101 του σχολικού βιβλίου.

11. Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης σε ένα αγαθό είναι η προστασία του καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών (κυρίως σε αγαθά πρώτης ανάγκης). Σωστό ή Λάθος;.....

Πάρτε τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου: Διαβάστε την 2^η και την 3^η σειρά στη σελίδα 100 του σχολικού βιβλίου.

Εφαρμογή στο μάθημα

Η συνάρτηση ζήτησης ενός αγαθού είναι $QD=800-5P$ και η συνάρτηση προσφοράς του είναι $QS=300+5P$.

α) Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας.

Στην τιμή ισορροπίας PE ισχύει: $QD=QS \Rightarrow PE=50$ ευρώ και $QE=550$ μονάδες.

β) Αν το κράτος ορίσει ανώτατη τιμή 40 ευρώ τότε να υπολογίσετε το έλλειμμα που θα δημιουργηθεί, το μέγιστο καπέλο αν δημιουργηθεί μαύρη αγορά και την αύξηση στην Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών λόγω της δημιουργίας της μαύρης αγοράς.

Στην ανώτατη τιμή $PA=40$ έχουμε: $QDA=800-5 \cdot 40=600$ μονάδες και $QSA=300+5 \cdot 40=500$ μονάδες.

Άρα, το έλλειμμα είναι: $QDA-QSA=100$ μονάδες.

Στη μαύρη αγορά η ποσότητα που θα αγοράσουν οι καταναλωτές (QDM) είναι η ποσότητα που παράγουν και προσφέρουν οι παραγωγοί στην ανώτατη τιμή (QSA). Για την ποσότητα αυτή είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν τιμή PM τέτοια ώστε:

$$QDM=QSA \Rightarrow$$

$$800-5 \cdot PM=500 \Rightarrow$$

$$PM=60 \text{ ευρώ.}$$

Άρα, το καπέλο K είναι ίσο με:

$$K=PM-PA=60-40=20 \text{ ευρώ.}$$

Αρχικά (στο σημείο ισορροπίας) η συνολική δαπάνη των καταναλωτών ήταν:

$$\Sigma\Delta_1=PE \cdot QE=50 \cdot 550=27.500 \text{ ευρώ.}$$

Στη μαύρη αγορά η συνολική δαπάνη των καταναλωτών έγινε:

$$\Sigma\Delta_2=PM \cdot QSA=60 \cdot 500=30.000 \text{ ευρώ.}$$

Άρα, λόγω της μαύρης αγοράς, η συνολική δαπάνη αυξήθηκε κατά: $30.000-27.500=2.500$ ευρώ.

Άσκηση για το σπίτι

Η συνάρτηση ζήτησης ενός αγαθού είναι $QD=150-2P$ και η συνάρτηση προσφοράς του είναι $QS=60+P$.

α) Να υπολογίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας.

β) Αν το κράτος ορίσει ανώτατη τιμή 20 ευρώ τότε να υπολογίσετε το έλλειμμα που θα δημιουργηθεί, το μέγιστο καπέλο αν δημιουργηθεί μαύρη αγορά και την αύξηση στην Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών λόγω της δημιουργίας της μαύρης αγοράς.